

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 08/02050-3
Arkivkode: 200
Saksbehandler: Børre Stolp
Deres referanse:
Dato: 27.11.2008

HØRINGSVAR – NY FORSKRIFT OM KOMMUNERS OG FYLKESKOMMUNERS FINANSFORVALTNING

Det vises departementets høringsbrev av 1.september 2008.

KS ser ikke at det er dokumentert grunnlag for en reell skjerping av regelverket for kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning. I den grad foreliggende utkast kun er en presisering av gjeldende bestemmelser og prosedyrer, kan KS gi sin tilslutning til ny forskrift for kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning.

Det vises for øvrig til administrasjonens saksfremlegg for rådmannsutvalget av 10.11.2008 som følger vedlagt. Utvalget gav sin enstemmige tilslutning til forslag til vedtaket.

Med vennlig hilsen

Olav Ulleren
adm.direktør

Kjell Torgert Skjetne
direktør

Kopi: Finansdepartementet
NKKF

Saksframlegg

Arkivsaknr./arkivkode: 08/02050-2/200

Saksbehandler: Børre Stolp

Dato: 10.11.2008

Sak nr.	Behandles av:	Møtedato:
	Rådmannsutvalget	12.11.2008

HØRING - NY FORSKRIFT OM KOMMUNERS OG FYLKESKOMMUNERS FINANSFORVALTNING

Forslag til vedtak

KS ser ikke at det er dokumentert grunnlag for en reell skjerping av regelverket for kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning.

I den grad foreliggende utkast kun er en presisering av gjeldende bestemmelser og prosedyrer, kan KS gi sin tilslutning til ny forskrift for kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning.

KS gir sin tilslutning til utkast til ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Saksfremstilling

Kommunal- og regionaldepartementet har ved høringsbrev av 1.september då bedt om uttalelse innen 1.desember om forslag til ny finansforvaltningsforskrift for kommuner og fylkeskommuner.

I etterkant av Terra-saken har departementet gått igjennom dagens forskrift fra 2001. I oversendelsesbrevet pekes det på at den nye forskriften skal tydeliggjøre reglene som allerede ligger i dagens forskrift om plassering og forvaltning av finansielle midler og gjeld. Det legges blant annet opp til at alle kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide og vedta finansreglementet minst en gang i hver kommunestyre- eller fylkestingsperiode. Kravene til rapportering er betydelig skjerpet. Ansvarsfordelingen mellom kommunestyret/fylkestinget og administrasjonen gjøres tydelig og mer presis, og det stilles krav til risikovurdering og risiko-håndtering.

KS har relativt nylig - den 23.10.08 - gitt ut en ny veileder til god kommunal finansforvaltning. I forordet vises det til at nye forskrifter kan komme i løpet av 3-4 måneder og at en revidert veileder vil bli utarbeidet etter dette. Allikevel fant man grunn til ikke å vente med publiseringen av veilederen, men laget en nettutgave og ber medlemmene komme med innspill hvis det er noe man savner. Den pågående finanskriser gjør også at temaet er svært aktuelt.

Forslag til endringer i utkastet til nye finansforskrifter skaper ikke et dramatisk skifte fra dagens regler, men må mer oppfattes som en *oppdatering og innskjerping* av dagens regelsett. Kortfattet vil man peke på en del punkter:

- Reglene gjelder for kommuner og fylkeskommuner og omfatter også virksomheter i (fylkes)kommunal foretak etter kommunelovens § 11 og inter(fylkes)kommunalt samarbeid etter § 27

- Reglene skal fastsettes av kommunestyre eller fylkestinget selv. Dette betyr at det ikke kan delegeres til underordnede organer. Det er i nytt punkt tatt inn at reglementet skal vedtas minst en gang i hver kommunestyre- eller fylkestingsperiode
- Det spesifiseres konkret at reglementet skal omfatte forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformå, forvaltning av langsiktige finansielle aktiva og forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler. I merknadene er skille mellom ledig likviditet på kort sikt knyttet til driften og langsiktig finansielle aktiva mer utdypende spesifisert knyttet blant annet opp til hvilken risiko/avkastning som må legges til grunn. Jo lengre tidshorisont, jo mer forsvarlig kan det være å ta høyere risiko for å øke avkastningen.
- Det er klart formulert (ny § 3) at hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning skal vektlegges. I merknaden understreker KRD at kommuner og fylkeskommuner hele tiden skal være i stand til å yte et godt og stabilt tjenestetilbud. Under hensvisning til kommunelovens § 52 nr 3 slås det videre fra departementet fast at finansforvaltningen skal skje på en sån måte at hensynet til balanse mellom avkastning, risiko og likviditet ivaretas. Det må konkret i (fylkes)kommunens reglement tas stilling til hva fylkesting/kommunestyret mener er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko
- Det understrekes i samme paragraf at reglementet skal baseres på (fylkes)kommunens egen kunnskap. Det er administrasjonssjefen som forestår den løpende finansforvaltningen og det forutsettes at administrasjonen har nødvendig faglig kompetanse. Dette er ikke til hinder for at slik kompetanse kjøpes utenfra. En kompleks finansforvaltning, vil kreve økt kunnskap. Departementet har understreket at om man kjøper forvaltningstjenester av andre, må (fylkes)kommunen være i stand til å foreta nødvendige faglige vurderinger av den løpende forvaltningen
- Det gis i forskriften krav til hva som minimum må angis og departementet har en mer dyptgående gjennomgang av dette inklusive hvordan man skal håndtere avvik fra vedtatt reglementet
- Som i dag kreves det en kvalitetssikring av (fylkes)kommunens reglement. Dette skal skje i forkant av fylkesting/kommunestyrets vedtak. Det er krav om at uavhengig kompetanse på finansiell risiko som skal gjøre en slik vurdering. Denne må være uavhengig i forhold til (fylkes)kommunens administrasjon og miljøer som forvalter finansporteføljene. Det kan være revisjon hvis den har kompetanse på området.
- Som et nytt punkt (§ 6) legges det opp til en sterkere rapportering til kommunestyret/fylkestinget enn i dag. Dette skal gjøres minst to ganger i året av administrasjonssjefen. Også statusrapport skal legges frem etter årets utgang. KRD peker på i sine merknader at hvis det skjer vesentlig endringer i porteføljen pga utviklingen i markedet, enten med hensyn til risiko eller avkastning, bør administrasjonssjefen rapportere uten ugrunnet opphold. Også minimumskrav til innholdet i rapporteringen er listet opp i forskriften § 7.
- I et egen punkt (§ 8) skal det også i (fylkes)kommunen etableres rutiner for vurdering av finansiell risiko. Med dette menes prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse.

Det er således en omfattende "liste" med krav til (fylkes)kommunens finansreglement som er noe utvidet i forhold til dagens regler. Utviklingen i finansmarkedene denne høsten tydeliggjør for alle at selv "sikre" plasseringer, kan gi tap. Fylkeskommuner og kommuner er store økonomiske virksomheter i sine lokalsamfunn. Den kanskje viktigste oppgaven er å produsere velferdstjenester. I den sammenheng må man uansett benytte seg av finansielle tjenester både knyttet til driftsoppgaver og investeringer.

Mange kommuner har også behov for store finansielle plasseringer etter salg av kraftverk eller andre eiendeler. Disse må hele tiden forvaltes på en optimal måte som er krevende under dagens finanskriser. Derfor må alle ha på plass rutiner som sikrer (fylkes)kommunen så godt som mulig mot kriser i egen kapitalforvaltning. Disse må i alle fall kunne bli gjort synlig så tidlig som mulig, slik at kommunestyret fortsatt har den overordnede styringen og kan vedta tiltak i tide eller bevisst håndtere risikoen.

Det nye regelverket skjerper inn på årvåkenheten og stammer inn på rutine og påser at det i bunn skal ligge et godt regelverk laget av kommunen selv med bruk av nødvendig kompetanse enten internt eller eksternt. Dessuten blir det hyppigere revisjon og obligatorisk at reglene vedtas av kommunestyre/fylkesting minst en gang i hver 4-års periode. Mest naturlig er det kanskje at dette gjøres tidlig i perioden slik at man oppnår et eierforhold til egne regler.

KS gir sin støtte til at regelverket har en generell utforming og kommunene innen rammen av dette har frihet til selv å finne sin tilpasning.

Dagens finansielle krise gjør nok også sitt til at et slikt arbeid blir satt mer i fokus enn for et par år siden. Det er utvilsomt kommet frem at høy avkastning innebærer større finansiell risiko og at dette er forhold som nøye må overveies slik at egen tjenesteproduksjon i så liten grad som mulig rammes av svingninger i finansmarkedene. Derfor vil nok presiseringen hva som kan sees på som vesentlig finansiell risiko stå sentralt i arbeidet med egne finansforskrifter ut fra ny erfaring denne høsten. Muligens vil nok også nivåene på buffere som i alle fall på kort sikt skjermer tjenesteproduksjonen øke.

Det anbefales at KS slutter seg det utkast til nye forskrifter slik de foreligger. Fremover er det viktig at (fylkes)kommunene kan gis god veiledning i revisjon av egne finansforskrifter og de prosesser som må følge opp disse i (fylkes)kommuner.

Olav Ulleren

Kjell-Torgeir Skjetne